

ORSJØMYRA MELUM – off. vernebestemmelser.

Verneformål

Formålet er å bevare et myrkompleks som inneholder både nedbørsmyr og jordvannsmyr, samt tilstøtende skogområde med fattig barskog, stedvis med mye død ved.

Naturfaglig kvalitet

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomsten av et av de største ombo-minerotrofe myrkompleksene i helt urørt stand i lavere strøk i Telemark. Det finnes en forekomst av smalmarihand på myra og flere sjeldne og trua arter av vedboende sopp knyttet til død ved av gran.

Påvirkning

Det går en skogsbilveg langs østre kant av myrområdet, og en skiløypetrase gjennom både gammelt og nytt område. Løypa blir maskinpreparert

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold i form av et myrkompleks som inneholder både nedbørsmyr og jordvannsmyr og har stor landskapsmessig verdi, samt et tilstøtende skogområde med fattig barskog, men med stedvis mye død ved.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomsten av et av de største ombo-minerotrofe myrkompleksene uten inngrep i lavere strøk i Telemark, forekomst av smalmarihand på myra og flere sjeldne og trua arter av vedboende sopp knyttet til død ved av gran. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 265/1 i Skien kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1094 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:10 000 datert Klima- og miljødepartementet desember 2014. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Skien kommune, hos Fylkesmannen i Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold i form av et myrkompleks som inneholder både nedbørsmyr og jordvannsmyr og har stor landskapsmessig verdi, samt et tilstøtende skogområde med fattig barskog, men med stedvis mye død ved.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomsten av et av de største ombo-minerotrofe myrkompleksene uten inngrep i lavere strøk i Telemark, forekomst av smalmarihand på myra og flere sjeldne og trua arter av vedboende sopp knyttet til død ved av gran. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 265/1 i Skien kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1094 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:10 000 datert Klima- og miljødepartementet desember 2014. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Skien kommune, hos Fylkesmannen i Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerdet eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler eller kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Vedlikehold av eksisterende skiløype.
- f) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g) Utsetting av saltsteiner.
- h) Bålbrenning med tørrkvist eller medbrakt ved.
- i) Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt storvilt med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig motorferdsel for oppkjøring av eksisterende skiløype.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Nødvendig uttransport av felt storvilt med annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 annet ledd b.
- c. Hogst av etablerte plantefelt.
- d. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- e. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med § 4 g og § 7 a, c og e.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

GD

§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 24. august 1973 nr. 2 om fredning for Orsjømyra naturreservat, Skien kommune, Telemark.

XX

OMRÅDEBESKRIVELSE Orsjømyra naturreservat ligger vest i Skien kommune, vest for Melum og øst for Vasslausfjellet/Eikelifjellet. Dette er et myrreservat som inneholder et av de største, urørte ombominerotrofe myrkomplekser (ombotrof myr = jordvannsmyr og minerotrof myr = nedbørsmyr) i lavere strøk i Telemark. Utvidelsesområdet er skogsmark som grenser inntil myrreservatet i sørvest og strekker seg vestover forbi Husåsane. Det er registrert tre kjerneområder i lokaliteten, hvor vestre Orsjømyra ligger innenfor dagens myrreservat og vestre Galtebekkmoen og Grisebergdalen ligger i utvidelsesområdet. Området har liten topografisk variasjon, med den nesten flate Orsjømyra øst i lokaliteten, og et slakt kollelandskap med et par mindre sprekkedannelser i den vestre delen. Berggrunnen i hele området består av granittisk gneis. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone, i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (O1).

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING Den mineralfattige grunnen gir grunnlag for fattige vegetasjonstyper, og området har dominans av fattig myr, bærlyngskog, røsslyng-blokkebærskog og blåbærskog. Innenfor små områder finnes litt rikere vegetasjon, bl.a. i et lite parti med lågurtmark i Grisebergdalen. Det forekommer også litt rikere vegetasjon i noen overganger mellom myr og fastmark. Furu dominerer over det meste av arealet, unntatt i kjerneområdene vestre Galtebekkmoen og Grisebergdalen hvor det er dominans av gran. Bortsett fra noen få eiketrær finnes ikke edellauvtrær i området, og også innslaget av osp, rogn og selje er lavt. I et mindre område som

går langs grensa til eksisterende reservat i sør og vestover mot kjerneområdet i Grisebergdalen, er det i de senere år utført en lett gjennomhogst. Resten av området har eldre skog som er upåvirket av nyere inngrep, men som er betydelig preget av tidligere tiders plukk- og gjennomhogster. I de skrinne, furudominerte områdene er skogen relativt ung, småvokst og ensjiktet. Furutrærne er noe grøvre på areal med litt større jorddybde og større fuktighet, men skogen er trolig ikke eldre enn den mer småvokste furua på skrinne mark. I de rikere partiene er det et større innslag av gran. Det er relativt store forekomster av stående og liggende død ved i kjerneområdene, samt stedvis i kantsona rundt det eksisterende verneområdet. Her finnes til dels mye læger av gran og noen læger Høring – Utvidelse av Orsjømyra naturreservat side 9 av 14 av osp. Lægene er hovedsakelig lite til middels nedbrutt, og det er svak kontinuitet av død ved. Disse områdene inneholder også mange skogglenner og har mer sjiktet skog enn resten av lokaliteten.

VERNEINTERESSER På grunn av fattig, relativt ung barskog med et nokså beskjedent arts mangfold, har lokaliteten moderate naturverdier sammenlikna med de mange rike blandingskogene som finnes i distriktet. Det er likevel knyttet visse kvaliteter til mye død ved i de tre kjerneområdene, selv om kontinuiteten er lav. Videre danner den sammenhengende, eldre skogen rundt det eksisterende myrreservatet en viktig buffersone, noe som er et vesentlig element for vernet. Dominans av fattige vegetasjonstyper gjør at floraen av jordboende sopp og karplanter er artsfattig. Det er heller ikke registrert interessante arter av lav i området, og potensialet for funn av sjeldne og trua lavararter vurderes som lite på grunn av manglende egne substrat og habitat. Det er dokumentert fire rødlista sopparter på gran i lokaliteten. Trolig finnes det flere interessante vedlevende sopp- og insektsarter både på gran og osp. Potensialet for sjeldne og kravfulle vedlevende arter vurderes likevel som begrenset, både på grunn av fattige vegetasjonstyper og på grunn av dårlig kontinuitet i død ved. Utvidelsesområdet vurderes til å ha moderate naturverdier av lokal verneverdi (*). Lokaliteten bidrar ikke til å dekke mangler i skogvernet. **FORMÅL** Naturverdiene knyttet til biologisk verdifull skog er klart mindre i denne lokaliteten enn i de nærliggende, verneverdige områdene i Trolldalsfjellet, Vasslausfjellet-Eikelifjellet og Burmannsfjellet. Men på grunn av at Orsjømyra inneholder skogtyper som i mindre grad finnes i de andre områdene, utgjør lokaliteten et viktig supplement i det lokale skogvernet. Vernet er også viktig for å sikre kantsonen rundt det eksisterende myrreservatet.

ANDRE INTERESSER Ingen kjente. **TEKNISKE INNGREP** Det går en preparert skiløype gjennom det eksisterende myrreservatet. Vedlikehold av løypa blir nå forskriftsfesta og det vil etter søknad bli tillatt å preparere løypa med snøskuter. Det har tidligere blitt gitt flerårig dispensasjon til dette.

PLANSTATUS: Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER Jaktforbudet i gjeldende forskrift fjernes. Vi ser ingen konflikt i forhold til utøvelse av jakt i det kombinerte myr- og skogreservatet. Det går en veg langs det eksisterende myrreservatet inn til en skytebane. Av og til vil det kunne bli vindfall over vegen fra skogen i reservatet. Det trengs likevel ingen dispensasjon for å kappe og fjerne slike vindfall så lenge dette arbeidet foregår på utsiden av reservatet. Høring – Utvidelse av Orsjømyra naturreservat side 10 av 14 6)

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER Navn Totalareal Produktiv areal (daa) anslag Annet areal (daa) anslag Tilvekst Volum daa H M L Sum Myr Skogkl Vann m³/daa m³ Orsjømyra naturreservat 354 0 143 0 143 208 0 3 3 766 Utvidelsesareal 741 0 305 366 671 50 20 0 12 537 Orsjømyra naturreservat etter utvidelse 1095 0 448 366 814 258 20 3 0,37 16 303 LITTERATUR Blindheim, T. 2012. Naturverdier for lokalitet Orsjømyra naturreservat - utvidelse, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2011. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning. (Weblink: <http://borchbio.no/nari>)

I vernebestemelsene understrekes at ingen må foreta seg noe som kan forringe verneverdiene som er nevnt i bestemmelsene bl. a.

a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.

b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.

c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler eller kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensnings-tilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.